

УДК: 336.(082)

М-34

*Рекомендовано до друку
рішенням Вченої ради ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія
Сковороди»
(протокол №2 від 15 вересня 2020 р.)*

*Матеріали I Всеукраїнської конференції «БОГОЛІБСЬКІ ЧИТАННЯ»
(присвяченої 60-річчю з дня народження доктора економічних наук, професора,
заслуженого працівника народної освіти України, академіка Академії
економічних наук України, академіка Академії вищої освіти України Боголіб
Тетяни Максимівни) (м. Переяслав 18 вересня 2020 р.).
Переяслав : ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди», 2020. 250 с.*

У збірнику надруковано матеріали I Всеукраїнської конференції «БОГОЛІБСЬКІ ЧИТАННЯ» (присвяченої 60-річчю з дня народження доктора економічних наук, професора, заслуженого працівника народної освіти України, академіка Академії економічних наук України, академіка Академії вищої освіти України Боголіб Тетяни Максимівни), яка відбулася 18 вересня 2020 року у ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди».

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, здобувачів закладів освіти, фахівців-практиків.

Відповідальність за достовірність фактів несуть автори матеріалів.

© Авторський колектив, 2020
© ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ
імені Григорія Сковороди», 2020

НІКІТІШИН А.О.	
Податковий механізм забезпечення соціально-економічної безпеки держави	109
САКУН А.Ж., ПРИСТЕМСЬКИЙ О.С.	
Обліково-фінансове та інформаційно-аналітичне забезпечення оптимізації виробництва аграрних підприємств	113
СКРИПНИК С.В., ШЕПЕЛЬ І.В.	
Організація обліку та аналізу в системі управління витратами аграрних підприємств	114
КОВАЛЬ С.В., КРУКОВСЬКА О.В.	
Використання стандартів обліково-фінансової звітності у сільськогосподарських кооперативах	117
НОВАК Н.П., БОГАТЧУК О.П.	
Нові складники концепції оподаткування прибутків та їх обліку в аграрних підприємствах України	119
ПИЛИПЕНКО К.А.	
Організація обліку продукції аграрних підприємств на інноваційних засадах	120
АВДАЛЯН К.В.	
Фінансовий результат як економічна категорія	122
ДОРОШЕНКО М.О.	
Облік основних засобів в умовах реформування	125
ГОРДІЄНКО В.А.	
Власний капітал підприємства та його формування	128
МАРЧЕНКО В.Р.	
Аналіз фінансового стану малих підприємств України	130
КОЛОМІЄЦЬ А.П., ПАХОМОВА А.О.	
Синтетичний та аналітичний облік праці та її оплати в рослинництві	133
КОЛЕСНИК А.Ю.	
Методичні аспекти проведення аудиту витрат виробництва	135
КОНДРАТЬЄВА Д.В.	
Облік реалізації товарів в підприємствах роздрібною торгівлі	138
ЛАВРЕНЧУК С.О., КОБЗАРЕНКО Н.О., КОСОРОТОВА П.М.	
Форми організації бухгалтерського облікового процесу	141
ПОДА А.В., ПАЛАГУТА А.С., ШВЕЦЬ А.М.	
Методичні та технічні прийоми організації бухгалтерського обліку	144
ЯРЕМЕНКО О.І., ЗАГОРОВКО А.В., КУЗЬМІНСЬКА Л.І.	
Основи організації бухгалтерського обліку на підприємствах України	146
ЗОЛОТОВЕРХА Н.М., БУРЯК М.В., НЕКОЗ А.П.	
Особливості побудови облікового апарату сучасного підприємства	149
ОГОЛЕНКО О.В.	
Теоретико-методичні аспекти обліку капітальних інвестицій	152
ЛАВРОВА Д.О.	
Облікова політика в системі менеджменту підприємства	154
ЛЯШЕНКО М.С.	
Теоретичні аспекти обліку витрат за центрами виникнення та центрами відповідальності	156
ЗАХАРЧЕНКО О.С.	
Основи організації обліку власного капіталу підприємства	159

ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИРОБНИЦТВА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сақун А.Ж., Пристемський О.С.

Херсонський державний аграрний університет

agorg@ukr.net

pristemskiyaleksandr@gmail.com

Основоположним чинником ефективного та конкурентоспроможного функціонування аграрних підприємств є системне результативне управління їх виробничою діяльністю. Ефективність будь-якої підприємницької діяльності залежить від зниження витрат на одиницю продукції чи надання послуг, зниження собівартості продукції, збільшення її обсягів при одночасному збереженні якості та раціональному ресурсо- й енергокористуванні. Саме від вказаних складників, а також від рівня цін, податків, митного регулювання залежить отримання максимальних прибутків як основної мети розвитку агроформувань. На їх обсяги можна впливати шляхом зміни структури витрат на виробництво продукції та послуг [1, с. 18]. Оцінка структури і динаміки витрат за економічними елементами (за змістом) має свою специфіку на сільськогосподарських підприємствах, що свідчить про актуальність вирішення піднятих питань.

Собівартість продукції розуміється як виражені у грошовій формі матеріальні, технічні, трудові та інші витрати у зв'язку з підготовкою, організацією, виробництвом, реалізацією продукції та послуг. Мета аналізу витрат на виробництво полягає, насамперед, у виявленні можливості раціонального використання виробничих ресурсів, всебічній оцінці резервів та рівня досягнутих результатів відносно витрат, конкурентоспроможності, обґрунтування управлінських рішень. При цьому аналіз виробничої діяльності, собівартості сільськогосподарської продукції та послуг як загалом, так і окремих їх видів, зумовлює потребу у відповідному інформаційно-обліковому забезпеченні та поглибленні досліджень у цьому напрямі.

До основних джерел обліково-фінансового забезпечення виробництва належать: обліково-фінансова та статистична звітність, первинні документи господарських операцій і процесів, рахунки бухгалтерського обліку, облікові реєстри, кошториси витрат, матеріали ревізій, аудиту та інвентаризацій, результати аналізу виробничої діяльності за попередні періоди тощо [2]. Основою обліково-фінансового забезпечення виробничої діяльності агроформувань у розрізі її основних галузей є визначення собівартості продукції рослинництва, оскільки вона значною мірою споживається у галузях тваринництва. Об'єктами розрахунку собівартості є різні види продукції, які одержують від кожної сільськогосподарської культури. Визначається також собівартість незавершеного виробництва, що складається із собівартості робіт і вартості спожитих ресурсів для виробництва продукції рослинництва, які виконані в поточному році під урожай майбутнього року.

Рослинницька продукція після збирання транспортується та підлягає первинній доробці (вимивається, висушується, очищується, калібрується, сортується тощо). Тому виникає необхідність виявлення витрат, які повинні бути включені у виробничу собівартість продукції. Відповідно до існуючої практики, зернові й насіння соняшнику калькулюються за принципом франко-тік (франко-місце зберігання). При цьому в собівартість зерна включають витрати на доробку продукції. Сіно і солома калькулюються за франко-місцем зберігання, силос – франко-силосною спорудою, включаючи витрати на виробництво зеленої маси і на силосування, зелений корм – франко-місцем споживання, коренеплоди, картопля – за франко-місцем зберігання.

Об'єктами визначення собівартості продукції у тваринництві є основні її види. Зокрема, у скотарстві визначається собівартість молока, приплоду, приросту живої маси молодняка

всіх вікових груп і дорослої худоби на відгодівлі, а також їх живої маси; у птахівництві – яєць, приросту живої маси і живої маси за відповідними віковими групами кожного виду птиці; у рибництві – собівартість мальків, цьоголіток, риби однорічного віку і товарної риби. Першочерговим завданням при цьому є зниження собівартості продукції, яка виробляється на підприємстві [3, с. 179].

Шляхи зниження для кожного підприємства свої. Їх потрібно визначати, виходячи зі специфіки діяльності підприємства. Найбільш прийнятними варіантами зниження собівартості одиниці сільськогосподарської продукції вважаються: збільшення обсягів виробництва продукції при одночасному зниженні виробничих витрат; зростання кількості виробленої продукції при незмінних витратах; зростання виробництва продукції швидшими темпами порівняно із збільшенням витрат на її виробництво. Основними шляхами зниження собівартості є зростання урожайності сільськогосподарських культур на основі впровадження науково обґрунтованих сівозмін, прогресивних систем землеробства.

Важливе значення має використання інновацій, – високоврожайних сортів та гібридів, раціональної хімізації; розвиток механізації та автоматизації виробництва, застосування нових машин і обладнання, підвищення ефективності використання основних засобів та зростання на цій основі продуктивності праці, розвиток органічного землеробства [4, с. 94]. Зниження ресурсомісткості виробництва здійснюється на основі впровадження ресурсо- та енергоощадних технологій, оптимальної концентрації та спеціалізації виробничої діяльності аграрних підприємств. Необхідним є залучення наукової організації праці, належного матеріального стимулювання та мотивації працівників, підвищення якості та скорочення витрат сільськогосподарської продукції. Отже, тільки найбільш повне обліково-фінансове й інформаційно-аналітичне забезпечення управління сприятиме оптимізації виробничої діяльності агроформувань у цілому.

Література

1. Тлущкевич Н. В. Облік витрат та калькулювання собівартості в сільському господарстві : теорія, методика, практика. *Економічний форум*. 2011. № 1. С. 11–21.
2. Ігнатенко М. М., Мармуль Л. О. Облік, оцінка й діагностика фінансово-економічних результатів діяльності у стратегічному менеджменті підприємств і організацій. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 6(11). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/11-2017-ukr>.
3. Плаксієнко В. Я. *Бухгалтерський облік у виробничих та агросервісних кооперативах* : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2014. 448 с.
4. Коваль С. В. Організаційно-економічні засади розвитку та вдосконалення структури ринку плодоовочевої продукції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 7. Ч. 2. С. 93–96.

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Скрипник С.В., Шепель І.В.

Херсонський державний аграрний університет

skrypnik-s@ukr.net

obl_aud.ksau@ukr.net

Сучасне економічне середовище діяльності аграрних підприємств характеризується динамічними змінами у зовнішньому середовищі, інтеграційними процесами, прискоренням темпів науково-технічного прогресу, що істотним чином впливає на функціонування системи